

[Poul Dam.]

relse om markedssituationen og en debat, der følger derpå. Jeg skal om det nøjes med at sige, at man kunne have ønsket sig et forsøg fra statsministerens side på at opridsse et perspektiv for Danmarks fremtid. Hvad vil regeringen i fællesmarkedet? Hvordan forestiller man sig, at Danmark skal leve videre som et lille hjørne af et fællesmarked, hvor overordnede organer i betydeligt omfang vil binde os til politiske ordninger, der griber dybt ind i vor tilværelse, men som Danmark ikke har haft en reel indflydelse på? Hvor længe vil man blive ved med at ignorere de politiske, også erhvervspolitiske og socialpolitiske, problemer, som fællesmarkedet vil stille Danmark over for, og som andre vil løse for os hen over hovedet på den danske borger og vælger?

Man kunne gøre et eksperiment — jeg har ikke haft tid til det — nemlig at gennemgå statsministerens åbnings-tale og finde ud af, hvor meget af denne åbningstale statsministeren ville have mulighed for at holde, hvor mange af disse emner han ville have mulighed for at udtale sig om som en selvstændig, fri dansk statsminister, hvis vi var med i fællesmarkedet. Jeg er bange for, at der ville blive mange områder, hvor formuleringerne ville blive endnu mere florumvundne — om muligt.

Endelig Norden og Nordek. Man forstår, at statsministeren talte lavmælt om dette emne. Det var jo igen et nederlag, også for den danske regering, og det er vel for meget forlangt, at regeringen skulle indrømme sit medansvar for dette nederlag. Måske ville Finland i alle tilfælde have trukket sig tilbage i sidste øjeblik, men den danske regerings dobbelttydige stilling, hvor man på én gang arbejdede for Nordekplanen og bedyrede, at fællesmarkedet var målet, kunne ikke virke gavnligt.

Jeg vender mig herefter på ny til den økonomiske krise og regeringens oplæg til dens løsning. At denne krise er en realitet, behøver man ikke at diskutere. Det rekordagtige underskud på betalingsbalancen taler sit tydelige sprog; den vanskelige likviditetssituation, som mange virksomheder befinder sig i, ligeledes. Virksomhedsstandsningerne er ikke alene et alvorligt problem for de ansatte, som uden varsel af nogen art bliver sat på gaden, men de er ved at vokse

til en trussel mod produktion og beskæftigelse. Samtidig er byggeriet i krise, og inflationsforventningerne, som de afspejler sig i grundpriserne og den effektive rente, virker med uhyggelig styrke.

Hvad er det nu, regeringen vil stille op i denne situation? Det er for det første en fortsættelse af en stram finanspolitik, en stram finanspolitik, der hidtil har været mest følelig for lønmodtagerne, som gennem kildeskattesystemet bliver ramt hurtigt og præcist, og som bliver beskattet af hele deres reelle indtægt. Finanspolitikken skal altså strammes yderligere i den kommende tid. Ganske vist forstår jeg, at skatteprocenten til staten bliver lavere i de kommende år, men det mere end opvejes af den stærkt forøgede kommunebeskatning, og ansvaret for denne forøgelse ligger jo ikke hos kommunerne, men hos staten. Kommunerne har fået påtvunget en ændret byrdefordeling, som forøger deres udgifter, bl. a. fordi det ikke mindst er de dele af de offentlige budgetter, der ekspanderer stærkest, som kommunerne skal bære en større del af, men jo også fordi kommunernes lånemuligheder er blevet forringet så væsentligt.

Det lykkedes ganske vist med forliget om realkrediten at gøre kommunernes stilling på lånemarkedet noget mindre katastrofal, end man havde planlagt, men alle ved, at selv den mest sparsommelige kommunale husholdning i dag kræver langt større skatteudskrivning end for blot få år siden.

Der er i dette forhold en meget tydelig opfordring til at overveje en ny reform af beskatningen, således at de forskellige indkomstskatter erstattes af én samlet indkomstskat, der udskrives efter en progressiv skala. Det er aldeles urimeligt, at mennesker med samme økonomiske bæreevne beskattes vidt forskelligt, alt efter hvilken kommune de bor i. Den udligning, der er sket mellem de såkaldt rige og de såkaldt fattige kommuner, virker jo, som alle ved, kun i meget begrænset udstrækning i retning af en reel udjævning. Dertil kommer, at jo større del af den samlede indkomstbeskatning der udskrives som kommunalskat eller folkepensionsbidrag, jo mindre kommer progressionen i statskatten til at betyde.

Men det er jo ikke denne vej, regeringen vil slå ind på. Den vil tværtimod forøge uligheden ved at indføre en amtskommunal